

Kovács Ferenc a Vas Megyei Közgyűlés elnöke a gesztenyeről és minden másról

Máttyus Aliz: *Elnök úr, szeretném, ha mesélne a gesztenyeről, Velemről és a Velemi Gesztenyeünnepéről!*

Kovács Ferenc: Az az alap nyersanyag, ami itt a Kőszegi hegyen rendelkezésünkre áll gyümölcsök formájában, melyek között egyik kiemelkedő gyümölcs a hegynek a gesztenye, több száz vagy több ezer év óta adott. A velünk élő történelem, hogy itt gesztenyeligetek voltak, ilyen gesztenyefák találhatók. A legidősebb gesztenyefák itt, Velemben vannak, állítólag 700 éves kort megélték. És ennek a gesztenyének a kultusza hoz egy érdekes gasztronómiai kultuszt is, ami azt jelenti, hogy itt másfajta élelmiszer-alapanyagok is használják a gesztenyét. Általában Magyarországon gesztenyepüré vagy gesztenyeszív formájában ismerjük a gesztenyét. Itt sokféle másra is hasznosítják és használják. A Vas Megyei Önkormányzat bécsi és stájerországi partnerekkel „Natur Kulinarium” címmel pályázatot nyújtott be az Európai Unióhoz, és ennek keretén belül „Gesztenye” konferenciát rendeztünk. És sikerült olyan gesztenyefajtákat is találnunk, amelyekkel kiválthatjuk a most különböző betegségtől sújtott, elöregedő gesztenyefáinkat. Sajnos olyan kórság támadta meg a Kőszegi hegyen levő gesztenyefákat, hogy olyan növényeket kell keresnünk, amik rezisztensek, ellenállók ezekkel szemben. Ennek a programnak a keretében találtuk meg ezt, és telepítettünk is.

Most Velemben az érték-térkép mellett ülünk, s tőlünk nem messze, fönna a Kőszegi hegyen a Vas megyei származású, Vas megyében született olimpiai bajnokoknak ültettünk egy

teljes gesztenyefasort. Nagyon megható volt könnyes szemmel látni Komora Imrét, és sok, általunk nagyon tisztelt idősebb sportembert. Nagyon-nagyon nagy öröm volt, hogy nekik is örömet okoztunk ezzel. És reményeink szerint megmentjük a gesztenyefákat Kőszeg és vidékén, a Kőszegi hegységben, az Írottkőn. És ezáltal ez a velemi gesztenyefesztivál még sokáig él, és nagyon sok embernek okoz örömet.

M. A.: *Elnök úr, sétáltunk egy kicsit, mielőtt köszöntötte a Gesztenyeünnep résztvevőit. Az árusok nyújtották a kezüket elnök úr felé, üdvözölni akarták. Ismerik önt itt.*

K. F.: Én úgy gondolom, elég sok ember ismer. Ha máshogy nem az újságból. De hát, akik a kezüket nyújtják, azok olyan emberek, akikhez másfajta kapcsolat is köt. Ugye rengeteg társadalmi szervezetnek én is tagja, szervezője, részese, közreműködője vagyok és voltam – nem most, már az elmúlt, gyakorlatilag több mint 30 év során, amióta közéleti életet élek itt Vas megyében –, és így nagyon sok emberi kapcsolatot tudtam kialakítani. Ezekből a kézfogásokból ez köszön vissza, és ez nagyon szép. Én, amikor arról gondolkodtam, hogy meddig csináljam a politikát, az volt a válaszom, hogy addig szabad csinálni, amíg testőr nélkül járhatók az utcán, amíg nem kell félnem sehhol, mert baráti kezek nyúlnak felém. Akármilyen politikai kurzus van, akármilyen viták vannak a nagypolitikában, megkapom a tiszteletet, amit emberként meg kell, hogy kapjon egy ember az embertársától – ha van neki funkciója, ha nincs.

M. A.: *Ha valaki egy közösségben – nem a népszerűség a jó szó, inkább a szeretet, mert ez érződött – szeretetnek örvend, gondolom, hogy segíteni képes a területet, a települést, a megyét, ami valójában egy megye, egy nép szolgálatának mondható. Mióta teszi ezt, és meddig gondolja még tenni?*

K. F.: Politikai közszerep vállalásom 1992 óta van, de társadalmi szerepvállalásom a rendszerváltás előtti időkben is volt, aktív részese voltam társadalmi szervezetnek. Többek között barátainkkal most már több mint 30 éve alakítottuk meg a Sitkei Kápolnáért Kulturális és Sportegyesületet, melynek 20 éve az elnöke vagyok. Balázs Ferenc barátom volt az elnöke, akiből mára már tiszteletbeli elnök lett, persze továbbra is nagyon jó barátunk, segít nekünk mindenben, és mi is támogatjuk őt törekvéseiben. Az én közismertségemet, azt hiszem, ennek az egyesületnek a munkája hozta meg a megyében. Ugyanis 28 éve nagy rockfesztiválokat rendezünk. Dunántúl első vidéken szervezett rockfesztiválja a Sitkei Rockfesztivál, és olyan, amivel mind a fellépők, mind a látogatók elégedettek, mert látják, hogy van értelme fellépniük, van értelme jegyet vásárolniuk. A fesztivál kézzel fogható eredménye, hogy meg tudunk menteni egy gyönyörű kápolna épületegyüttest, stációfülkéjével, számos kültéri szobrot, köztéri szobrot tudunk felújítani, több templomnak a felújításához, műemlék épületnek a megmentéséhez támogatást tudunk nyújtani. És maga az Egyesület számos olyan közéleti tevékenységet támogat,

Részlet a *Piré és sok más az jóféle gesztenyéből* c. könyvből:

„A szelidgesztenye Dél-Európa hegyvidékeinek párás völgyeiből származik. Sokan vélik kaukázusi őshonosságúnak, sőt elnevezését (castanea) örménynek. Ehető terméséért a rómaiak sokfelé telepítették. Fontos táplálékuk volt; a terméséből lisztet készítettek. (Sőt alkalmilag a lisztből szeszt is erjesztettek...) Több tanulmányban kutatók, erdészek és kertészek sokszor ellentétesnek tűnő álláspontot képviselnek. Egyesek szerint a rómaiak, míg mások szerint évszázadokkal később a törökök hozták és telepítették hazánkba a szelidgesztenyefákat. A levélközületek kutatása és vizsgálata azonban azt valószínűsíti, hogy a szelidgesztenye a tölgyerdőkben mint keveréknövény ősidők óta itt él hazánk területén. Mindenesetre vadon a legtöbb a Földközi-tenger partvidékén él, valamint a Kaukázus nyugati szélén. A mediterráneumban sok helyen kultikus tisztelet övezi, a régi görögök az istenek étkének tartották, ezért nevezték Zeusz makkjának meg Zeusz diójának.

A gesztenyés ételeknek különösen ősszel, illetve télen van nagy keletje. Hogy mennyi minden készíthető belőle, ez derül ki a könyvben olvasható régi és új gesztenyés receptekből.”

finanszíroz, amely gyakorlatilag a mi támogatásunk nélkül nagyon nehezen lenne megoldható. Ez az, ami előrevisz bennünket, és talán engem is. Én mindig csapatban gondolkodtam, tehát ez a történet nem rólam szól. Ez a barátaimról szól, lehet, hogy pontosan azokról a barátaimról, akik itt kezdet nyújtanak és hívnak, mert ők is benne vannak ebben a rendszerben. Ezt nem lehet egyedül csinálni. Ez csapatjáték. A közösségi lét maga csapatjáték. És azt hiszem, hogy ha valaki kap egy funkciót, egy egyesület vezetését, vagy politikailag egy megyének a vezetését, vagy országgyűlési képviselő, akkor veszíti el a fonalat – önmagával, mert az ember elsősorban mindig önmagával veszíti el –, ha elfelejti, hogy ő azért van ott, mert az emberek bizalmából szolgálnia kell. Ez szolgálat. Ez nem felsőbbrendű, gőgös magatartásformát diktáló rendszer. Itt azoknak az érdekeiben kell mindent, de mindent megtenni, akiknek a bizalmából nagy-nagy megtiszteltetésként abban a funkcióban lehetek, amiben vagyok. És ezt nagyon komolyan így is gondolom. Nem is viselkedem másképp az emberekkel. És hát akkor fogom abbahagyni a politikát, amikor érzem magamban, hogy nem megy, a szolgálat nem megy.

M. A.: *A Nemzeti Művelődési Intézet a Magyar Értékek Napjára egy térképet készített, amire először a Bazilikánál tettek jelet az emberek, s nyomták rá a festékbe mártott ujjukat. Akkor, ott, a Budapestet jelölő helyre. Ma az első ujjnyomat elnök úrtól származott Vas megyében. A Nemzeti Művelődési*

Intézet jelen van az ünnepen, s az ösztönző együttműködés engem is arra sarkall, hogy beszélgetést kezdeményezzek a falubeli öregekkel, akik ismerik a gesztenyefák történetét, tudnak mesélni a gesztenye piacoztatásáról, feldolgozásáról. Milyen érdekes lenne, ha jövőre akár kis szórólapokon, olvashatnák az érdeklődők emlékezéseiket. Hallottam, hogy az Ön utolsó megjelent könyve a gesztenyéről szól. Megköszönném, ha pár mondatot szólna róla. Érdekes lehetne a folyóirat olvasóinak.

K. F.: A Gesztenye könyv azért érdekes... Én azt szoktam mondani, ha valaki azt mondja, hogy az én receptem, hogy ilyen nincs. Hihetem, hogy én találtam ki azzal az íz-harmóniával, összeállítással, de mert az emberi lét ezen a földön már pár ezer éves, lehet, hogy 100 évvel, 50 évvel, lehet, hogy 2000 évvel ezelőtt már kitalálták. A hagyományok átöröklődnek. Ezért fontosak a generációk közötti kézfogások. Ezért fontos az ujjnyomatunk, hogy ott legyen, akár egy ilyen nagy térképen.

KOVÁCS FERENC: 1953. november 1-én születtem Budapesten. Nős vagyok, feleségem ügyvezető igazgató. Három gyermekem és négy unokám van.

A Vendéglátó-ipari Szakmunkásképző és Szakközépiskolában üzletvezetői, a Belkereskedelmi Továbbképző Intézetben szállodavezetői képzést szereztem. Idegenforgalmi menedzseri oklevelemet a Budapesti Gazdasági Főiskolán szereztem meg. 1982 óta családi vállalkozás keretében a kassai Felsőbükői Nagy-kastély rehabilitációján és újrahasznosításán dolgoztam. 1985-ben Sítken barátaimmal megalapítottam a Kápolnáért Kulturális és Sportegyesületet, amelynek alelnöke, 2001-ben elnöke lettem. Szervezője vagyok a Sítkei Rockfesztiválnak, számos civil szervezet tagjaként tevékenykedem.

1994 óta vagyok képviselője a Vas Megyei Önkormányzat Közgyűlésének, 2010-től az országgyűlés sport és turizmusbizottságának vagyok a tagja. A kastélyok, várak, falusi turizmus albizottság elnökeként a magyarországi kastélymentési program egyik irányítójaként munkálkodom. 2010. október 8-án ismételen a Vas Megyei Közgyűlés elnökévé választottak. 2011-től az Európai Régió Bizottságának póttagja vagyok.

De akár a nyomunk a bármilyen történetben, hogy tettünk érte, hogy az az érték, amit mi tudunk, továbbmenjen, tovább éljen. A Gesztenye könyvem tematikáját úgy állítottam össze, hogy az 1800-as évek végéig – 1896-os a legutolsó könyv, ami magyar nyelvű szakácskönyv – szerepeljen benne 40 recept. És másik 40 recept olyan benne, amelynek többsége itt a Kőszegi hegy környéke településein megmaradt ételkészítési hagyomány. Benne van a gesztenyés kifli, amit az imént kóstoltunk, de tudósít olyanról is, amit nem igen használnak se a vendéglátásban, se a háztartásokban a gesztenyehasznosítás kapcsán. Gesztenyelisztben pániroznak. Bozsokom találkozom először azzal, hogy gesztenyéből lisztet lehet készíteni. De ahogy az irodalmat átnéztem, a rómaiak is készítettek gesztenyelisztet, és ők is használták. Sőt, szeszt is készítettek belőle. Úgyhogy nem ördögtől vett ötlet, hogy akár gesztenyepálinkát lehessen főzni, vagy gesztenyével ízesített bort lehessen készíteni. 2000 évvel ezelőtt biztos, hogy sokkal több gesztenye volt, mondjuk a Földközi-tenger térségében, mint itt Kőszeg-hegyalján.

M. A.: *A könyvről ennél bővebben is szívesen hírt adnánk – beszélgetésünkhöz kapcsolva.*

K. F.: Küldeni fogok.

M. A.: *Azt nagyon megköszönném. És azt is, hogy művelődéstörténeti tudással és szolgálatra készséggel rendelkező emberrel készíthettem egy beszélgetést folyóiratunknak.*

K. F.: Nekem volt megtisztelő, hogy megkérdezett. Én egyszerű falusi kocsmáros vagyok, nem több.

M. A.: *Nekem az apai nagyanyám volt pápai kocsmáros, de úgy gondolom, hogy ezen alkalomból jól összeháztartottunk. Köszönöm.*